

Slovo k povzbuzení na středu 13. ledna 2021, na středu 1. týdne liturgického mezidobí
Biblická čtení: Žid 2,14-18; Ž 105; Mk 1,29-39

Milé sestry, milí bratři,

v prvním čtení pokračujeme v četbě z Listu Židům. Dnes ještě jednou otevíráme jeho druhou kapitolu, která – jako ostatně i velká část listu ve stylu „rabínské“ argumentace – rozvíjí tajemství nutnosti Synova spasitelného utrpení (o tom jsme se snažili rozjímat včera) a tajemství našeho spojení s ním vyvěrajícího ze samotného základu křesťanství, z tajemství vtělení. A o tom se pokusíme porozjímat dnes, snad opět formou neumělých střípků, jakýchsi skečů k jednotlivým formulacím.

Slova «protože sourozenci mají krev a tělo společné, i Ježíš přijal krev a tělo» se zjevně dotýkají základní pravdy křesťanské víry, že Boží Syn vtělením nepřijal jen jednotlivou lidskou přirozenost, nestal se jen jedním člověkem, ale že ve svém přijatém lidství tajemným způsobem zahrnul a přijal celý lidský rod. Tedy lidskou přirozenost jako takovou i lidství každého jednotlivého člověka všech dob a vše, co s tím souvisí.

Tuto pravdu víry také způsobem sobě vlastním vyznávají různé charakteristiky, tituly, které Kristu dává již Nový zákon, zejména svatý Pavel, jako například «Nový Adam» či «Prvorozený celého stvoření». Moderně ji formuluje i pastorální konstituce o církvi v dnešním světě Druhého vatikánského koncilu *Gaudium et spes* ve své 22. hlavě: «Vždyť svým vtělením se jistým způsobem spojil s každým člověkem on sám, Boží Syn».

Je to skutečně zásadní pravda, která je také samotným základem možnosti naší spásy. Jen díky přijetí celého lidství všech mohly být hříchy všech lidí všech dob skrze Kristovo lidství na kříži vykoupeny. Jen díky přijetí celého lidského rodu mohla být veškerá lidská přirozenost všech potenciálně uzdravena, mohla být znovu uschopněna k tomu nejdůležitějšímu, k poslušnosti Bohu, k lásce, která je jejím obsahem.

A nejen to. Díky tomu, že Kristus «svým vtělením se jistým způsobem spojil s každým člověkem», může nám všem být blízko, můžeme ho nacházet v sobě samých, můžeme s ním komunikovat ve svém srdci a on s námi skrze naši *psyché*, může dojít k onomu – jak jsme rozjímal nad Prvním listem Janovým – vzájemnému zůstávání jeho v nás a nás v něm.

«Proto se ve všem musel připodobnit svým bratřím, aby se stal v jejich záležitostech u Boha veleknězem milosrdným a věrným», říká ale ještě něco dalšího než „jen“ základní pravdu, že Boží Syn svým vtělením vzal na sebe celou naši přirozenost včetně její slabosti a porušenosti, aby ji celou vykoupil, do ní celé vložil sílu uzdravení a byl nám blízko. Pisatel Listu Židům možná v těchto slovech reflektuje i základní křesťanskou zkušenost, že Pán Ježíš se dává nám lidem zakoušet jako ten, který má pro nás pochopení, má s námi soucit, můžeme zakoušet vpravdě jeho *compassio*. «Protože (Kristus) sám prožíval utrpení a zkoušky, dovede pomáhat těm, na které zkoušky přicházejí».

Něco takového je pro nás – hříšné a slabé lidi, stále upadající do týchž anebo někdy i docela nových chyb a hříchů – také nesmírně důležité, je to jedna z dalších fascinujících velikostí křesťanství: Skutečnost, že Boží Syn prošel vším, co potkává nás, aby nám ve všem byl blízko, abychom tak prožívali nejen jeho Božskou ale i lidskou, boholidskou blízkost. Ostatně právě proto je Boží blízkost v trápeních a zkouškách nám i lidsky prožitelná a zakusitelná, prostě blízká a uchopitelná, můžeme z ní čerpat sílu, můžeme se nechat utěšit, povzbudit, pohladit, můžeme ji prožít. Nehledě na to, že Kristovou boholidskou přítomností je už i samo trápení vykoupeno...

Je dobré si toto vše připomenout a nechat se těmito úvahami Listu Židům povzbudit. Je dobré si na ně vzpomenout právě ve chvílích utrpení a zkoušek, protože zvlášť tehdy Kristovu Boží blízkost potřebujeme vědomě zakusit. Vědomí, připomenutí si, že tomu tak skutečně je, může pomoci otevřít smysly naší duše pro tuto boholidskou skutečnost, pro Kristovu milosrdnou a blízkost.

Je dobré a životně nutné Boží útěchu zakoušet, ve chvílích trápení a zkoušek ji opravdu potřebujeme, o tom asi nemůže být pochyb. Zároveň však nemůže být pochyb, že je zároveň i naším křesťanským posláním se o tuto útěchu snažit i rozdělit s druhými, dávat ji dál, je-li to možné. Je přeci známé a tolikrát citované slovo Pavlovo z Prvního listu Korintským «on (Kristus) nás potěšuje v každém soužení, abychom i my mohli těšit ty, kteří jsou v jakékoli tísní, tou útěchou, jaké se nám samým dostává od Boha». Ostatně i to je naše určité – byť samozřejmě na hony vzdálené – připodobnění se Kristu. On sám díky svému Božství totiž neustále prožíval blízkost Boha Otce. Zvláště tehdy ji i jako člověk prožíval, když ve svém lidství procházel maximou všech lidských zkoušek a trápení, které na sebe vzal, (nejspíš) i maximou lidského trápení z pocitu vzdálenosti Boha, což možná také přeci jen můžeme slyšet z jeho slov na kříži «Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil»...

Úvahy Listu Židům, opět se ukazuje, jsou tak i navzdory své zdánlivé abstraktnosti navýsost praktické a živé. Zejména v dobách utrpení a zkoušek, které s sebou život – a nyní i stále nekončící pandemie – přináší.

A ještě něco nám dnes slova Listu Židům možná připomínají: Naši přímo tělesnou příbuznost s Kristem a tím pádem i příbuznost se všemi ostatními lidmi, zvláště pak s křesťany, umocněnou ještě víc s těmi, v nichž skrze svaté přijímání podstatně cirkuluje tatáž Kristova krev. Druzí lidé jsou tak opravdu našimi «sourozenci». Nikdy nám proto nemohou být lhostejní. I na jejich útěše by nám tak mělo záležet.

I pro ostatní máme Boží útěchu čerpat, s nimi se o ni máme velkoryse dělit...